

NÁHRADNÉ DISKOVÉ KOLESÁ

Na diskové koleso, ako dôležitý komponent vozidla prenášajúci dynamické pozdĺžne a priečne sily na vozidlo, prevádzkovaný v širokom spektre teplôt a ďalších negatívnych vplyvov okolitého prostredia, sú stanovené prísne bezpečnostné požiadavky, ktorých plnenie sa overuje špeciálnymi skúškami v notifikovaných skúšobných laboratóriách.

Skúšky diskového kolesa pozostávajú z viacerých pevnostných skúšok a únavových skúšok, skúšok odolnosti voči korózii, skúmania homogenity, štruktúry a zloženia materiálu. Ďalšími dôležitými skúškami sú skúšky vhodnosti montáže diskových kolies do vozidla. Rôzne konštrukcie jednotlivých vozidiel znamenajú rôzne zaťaženie prenášané jednotlivými diskovými kolesami, rôzne spôsoby uchyťovania diskových kolies o nápravu, rôznu konštrukciu brzd vozidla. Pre bezpečnú prevádzku kolesa je dôležité aby priestor pre koleso v blatníku vozidla bol dostatočný na to, aby pri ľubovoľnom vytočení kolesa a pri každej zmene polohy kolesa spôsobenej funkciou pruženia automobilu nedošlo k styku rotujúceho kolesa s akoukoľvek časťou vozidla.

Pre bezpečnosť prevádzky kolies na vozidle je tiež veľmi dôležitá ich správna montáž, postup montáže, správny spojovací materiál a uťahovacie momenty.

Overenie plnenia všetkých predpísaných parametrov a požiadaviek na diskové kolesá je predmetom ich schvaľovania. Dôkazom o schválení diskového kolesa je schvaľovacia značka. Legislatíva Slovenskej republiky rozoznáva tri spôsoby schválenia diskových kolies:

1. **Homologizované diskové kolesá podľa predpisu EHK č. 124.** (Medzinárodne platný dokument, homologizácia podľa predpisu EHK č.124 sa udeľí v jednom štáte, ktorý pristúpil na Dohody (Dohoda o prijatí jednotných podmienok pre homologizáciu a o vzájomnom uznávaní homologizácie výstroja a súčasti motorových vozidiel, v Ženeve 20.marca 1958) OSN, dovozca homologizovaných diskových kolies tieto kolesá môže na území Slovenskej republiky predávať bez žiadnych ďalších osvedčení Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (ďalej len „MDVRR SR“) Odkaz na plné znenie predpisu:
<http://www.telecom.gov.sk/externe/ehk/ehkmain.htm>
2. **Typovo schválené diskové kolesá podľa § 8 zákona č. 725/2004 Z. z.** (Typové schválenie podľa § 8 zákona č. 725/2004 Z. z. je vydané MDVRR SR, má obmedzenú platnosť len na územie Slovenskej republiky, preukazuje sa Osvedčením o typovom schválení komponentu alebo Osvedčením o rozšírení typového schválenia komponentu) Odkaz na rekodifikované znenie zákona č. 725/2004 Z. z. :
<http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=43981>
3. **Originálne diskové kolesá schválené výrobcem vozidla** (Diskové kolesá schválené výrobcem vozidla v rámci schvaľovacieho procesu celého vozidla a sú schválené ako náhradný diel vozidla. Tieto diskové kolesá sú obvyčajne predávané autorizovanými dovozcami vozidiel, nie sú ponúkané v bežnej sieti obchodov.)

Identifikačné znaky diskových kolies :

Každé schválené diskové koleso musí byť viditeľne označené schvaľovacou značkou, pričom umiestnenie, spôsob vyhotovenia a tvar schvaľovacej značky sa môže líšiť a závisí predovšetkým od spôsobu schválenia diskového kolesa, výrobcu diskového kolesa, spôsobu označenia schvaľovacej značky (vyrazenie, odliatie, nezmazateľná nálepka)

1. homologizované diskové kolesá podľa predpisu EHK č. 124

Homologizované diskové kolesá musia byť označené homologizačnou značkou, ktorej usporiadanie definuje Príloha č. 2 predpisu EHK č. 124:

USPORIADANIE HOMOLOGIZAČNEJ ZNAČKY

Kolesom označeným vyššie uvedenou homologizačnou značkou je koleso, ktoré bolo homologizované v Taliansku (E3) pod homologizačným číslom 001148.

Prvé dve číslice homologizačného čísla udávajú, že homologizácia bola udelená v súlade s požiadavkami predpisu č. XY v jeho pôvodnej verzii.

Označenie homologizačnej značky, číslo predpisu a homologizačné číslo môžu byť od seba vzájomne vzdialené, dodržiavajúc stanovené poradie.

Umiestnenie homologizačnej značky na kolese môže byť rôzne, pričom štandardne sa značka umiestňuje na viditeľnú plochu diskového kolesa.

Príklad umiestnenia homologizačnej značky na diskovom kolese.

2. typovo schválené diskové kolesá podľa § 8 zákona č. 725/2004 Z. z.

MDVRR SR pri udelení osvedčenia o typovom schválení komponentu udeli príslušnému typu diskového kolesa schvaľovaciu značku v tvare:

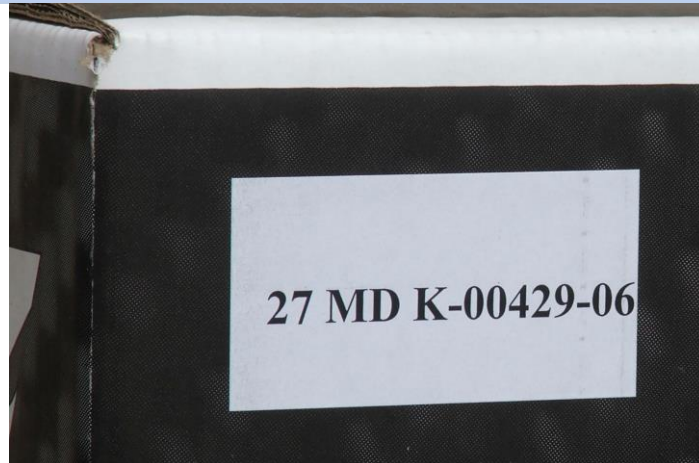
27MD K-01139-00

pričom:

27	kód priradený Slovenskej republike
MD	MDVRR SR
K	komponent (jedná sa o typové schválenie komponentu)
01139	poradové číslo udeleného typového schválenia komponentu
00	číslo rozšírenia udeleného typového schválenia (00 - základné typové schválenie, 01 – prvé rozšírenia, 02 – druhé rozšírenie) pozn. <i>Typové schválenie sa udeľuje na typ komponentu. Časom môže výrobca vytvoriť zmeny na už typovo schválenom type komponentu a tak vznikajú nové verzie, modely, varianty už schváleného typu komponentu, ktorých schválenie sa vykoná rozšírením už udeleného typového schválenia.</i>

Pri označovaní diskových kolies, ktoré sú typovo schválené podľa § 8 zákona č. 725/2004 Z. z. vzniká problém, že zahraničný výrobca diskových kolies nie je vždy ochotný na diskové kolesá odlievať alebo vyrábať značku slovenského typového schválenia. (slovenský trh je malý v porovnaní s inými trhmi, značka slovenského typového schválenia platí len na Slovensku, úprava foriem na odliatie, alebo dodatočné vyrážanie zvyšuje výrobné náklady). Jednou z príloh pre udelenie typového schválenia komponentu MDVRR SR sú skúšobné protokoly o skúškach vydané poverenou technickou službou overovania vozidiel (poverená technická služba § 25 až 29 zákona č. 725/2004 Z. z.) V súčasnosti jedinou poverenou technickou službou overovania vozidiel MDVRR SR, ktorá môže vykonávať skúšky diskových kolies je TÜV SÜD Czech, s.r.o., zložka organizácie skúšobných laboratórií TÜV). V Nemecku sú diskové kolesá skúšané v skúšobniach TÜV, pričom okrem protokolu z testov sú týmto diskovým kolesom pridelené nemeckou schvaľovacou autoritou KBA aj originálne čísla typových schválení KBA, ktorými sú diskové kolesá jednoznačne označené a identifikovateľné. MDVRR SR uznáva pri žiadosti o udelenie typového schválenia komponentu protokoly o skúškach TÜV.

Z dôvodu neochoty zahraničných výrobcov trvalo a nezmazateľne označovať diskové kolesá schvaľovacou značkou MDVRR SR pristúpilo ministerstvo ku kompromisu v označovaní diskových kolies s označením KBA. Pri typovo schválených diskových kolesách s označením KBA sa schvaľovacia značka pridelená MDVRR SR musí umiestniť na obale diskových kolies, ale koleso môže byť označené len schvaľovacou značkou KBA. Diskové koleso, ktoré má MDVRR SR udelené typové schválenie a nie je označené schvaľovacou značkou KBA musí byť označené schvaľovacou značkou pridelenou MDVRR SR aj na obale aj na samotnom kolese.

Umiestnenie schvaľovacej značky vydanej MDVRR SR na obale diskového kolesa

Umiestnenie schvaľovacej značky KBA na diskovom kolese

3. Originálne diskové kolesá schválené výrobcom vozidla

Originálne diskové kolesá schválené výrobcom vozidla ako náhradné diely na vozidlo sú predávané priamo zástupcom výrobcu vozidla a sieťou jeho dilerov. Takéto kolesá sú väčšinou označované značkou vozidla, číslom náhradného dielu a podobne.

Príklad označenia originálneho diskového kolesa schváleného výrobcom vozidla, kedy z vonkajšej strany vozidla nie je umiestnený žiadny identifikačný znak a z vnútornej strany je značka výrobcu vozidla.

Okrem schvaľovacej značky musia byť na diskovom kolese vyznačené aj ďalšie údaje, ako sú rozmer ráfika, veľkosť zalisu ET, znak výrobcu.

Schvaľovacie dokumenty diskových kolies

Predajca je povinný kupujúcemu pri predaji diskového kolesa vydať doklad o schválení diskového kolesa. Tieto doklady závisia od spôsobu schválenia diskového kolesa.

1. homologizované diskové kolesá podľa predpisu EHK č. 124

Dokladom o homologizácii diskového kolesa, je správa o homologizácii podľa predpisu EHK č. 124, vypracovaná podľa Prílohy 1 predpisu EHK č. 124. Iným typom dokladu je dokument základných informácií o homologizovanom kolese, ktorý musí obsahovať homologizačné číslo EHK, typ a variant kolesa, medzinárodné označenie ráfika (napr. 15 H2 x 5 1/2 J a hĺbka (zalisu) ráfika), charakteristika vozidla, pre ktoré bolo diskové koleso homologizované (značka, obchodný názov, typ, výkon, identifikácia VIN..) Povinnosť predložiť zákazníkovi kópie schvaľovacej dokumentácie pri kúpe diskového kolesa je daná bodom 1 Prílohy 10 predpisu EHK č. 124.

2. typovo schválené diskové kolesá podľa § 8 zákona č. 725/2004 Z. z.

Dokladom o schválení diskového kolesa podľa § 8 zákona č. 725/2004 Z. z. je Osvedčenie o typovom schválení komponentu alebo Osvedčenie o rozšírení typového

schválenia komponentu. Osvedčenie o typovom schválení / rozšírení typového schválenia má platnosť maximálne dva roky. Dokladom o predĺžení platnosti takéhoto osvedčenia je Rozhodnutie o predĺžení platnosti osvedčenia o typovom schválení komponentu a rozhodnutie o predĺžení platnosti osvedčenia o rozšírení typového schválenia komponentu. Prílohou osvedčenia o typovom schválení komponentu, alebo osvedčenia o rozšírení typového schválenia komponentu je potvrdenie o schválení, predaji a montáži diskového kolesa.

V podmienkach rozhodnutia o udelení typového schválenia komponentu, alebo o udelení rozšírenia typového schválenia komponentu je uvedené, že zástupca výrobcu (podľa § 4 zákona č. 725/2004 Z.z.) je povinný ku každému diskovému kolesu priložiť návod na montáž a údržbu v slovenskom jazyku a opatriť ho značkou typového schválenia 27 MD....

V podmienkach rozhodnutia o udelení typového schválenia komponentu, alebo o udelení rozšírenia typového schválenia komponentu je uvedené, že ak rozmer ráfika a pneumatiky je nad rámec udávaný výrobcou vozidla, nie je uvedený v osvedčení o evidencii, zástupca výrobcu je povinný dodať kópiu Osvedčenia o typovom schválení /rozšírení typového schválenia/ komponentu č. **K-XXXXX-XX** a vyplnené potvrdenie o schválení, predaji a montáži diskového kolesa na vozidlo, ktorého vzor je uvedený v prílohe tohto rozhodnutia.

Ako je uvedené vo vzore potvrdenia o schválení, predaji a montáži diskových kolies, neoddeliteľnou prílohou tohto potvrdenia je priloženie TUV certifikátu

K dátumu 01.03.2016 sú na území Slovenskej republiky podľa § 8 zákona č. 725/2004 Z. z. typovo schválené diskové kolesá:

<i>Značka</i>	<i>Typ</i>	<i>Značka</i>	<i>Typ</i>
AEZ	AEZ	ANZIO	ANZIO
AEZ	ENZO	wheels24.com	wheels24.com
AEZ	DOTZ	ATS	ATS
AEZ	DEZENT	OZ	OZ
KROMAG	KFZ	MSW	MSW
PLES	PLES	ULTIMATE	DO 610
ALCAR	ALCAR	ULTIMATE	DO 392
STAHLRAD			
ALCAR	AEZ	ULTIMATE	DO 303
STAHLRAD			
ALCAR	ALCAR	ULTIMATE	DO 265
STAHLRAD	STAHLRAD		
BORBET	BORBET	ULTIMATE	DO 6204
MAGMA	MAGMA	ALUETT	ALUETT
BBS	BBS		
MAK	NT		
MAK	RP		
MAK	MAK		
CMS	CMS		
GIANETTI	GIANETTI		
RUOTE	RUOTE		

3. Originálne diskové kolesá schválené výrobcom vozidla

Originálne diskové kolesá schválené výrobcom vozidla ako náhradný diel vozidla predávajú priamo zástupcovia výrobcov jednotlivých značiek vozidiel prostredníctvom svojej siete dílerov a preto k nim nie sú vydávané žiadne dokumenty.

Poznámka :

Predajcovia často k neschváleným diskovým kolesám predkladajú rôzne doklady ako napr. ISO 9001 (systém riadenia kvality), ISO 14001 (systém environmentálneho manažérstva), ISO/TS 16979 (certifikácia manažérskych systémov dodávateľov pre automobilový priemysel) a iné, ktoré však nie sú dokladom o schválení diskového kolesa.

Spracoval: Štátny dopravný úrad
Bratislava, 14.09.2011